

Pedagogisch Werkplan peuterspeelzaal Enode

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van peuterspeelzaal Enode. Alle leidsters en vrijwilligsters van peuterspeelzaal Enode zijn op de hoogte van de inhoud van dit werkplan en hun handelen is afgestemd op alle afspraken die in dit pedagogisch werkplan zijn vastgelegd.

Locatie

Peuterspeelzaal Enode is gevestigd bij Kinderdagverblijf "Kids Society Erica" aan de Heikampen 5-7 te Nuenen.

Inhoud pedagogisch werkplan

- Groepen
- Vier-ogen-principe
- Achterwacht leidsters
- VVE-programma Startblokken
- Mentorschap
- Ondersteuning door pedagoog
- Observaties
- Peuteroverdracht
- Verloop ochtend
- Wat biedt de speelzaal
- Ouders

Groepen

Peuterspeelzaal Enode kent 2 peutergroepen van twee dagdelen :

- Maandagmorgen - donderdagmorgen
- Dinsdagmorgen - vrijdagmorgen

Daarnaast is er de woensdagmorgen, deze groep is speciaal bedoeld voor driejarigen, zodat ze nog een extra ochtend kunnen komen.

In deze groep is het aanbieden van activiteiten en speelmateriaal gericht op de oudere peuter. De activiteiten zijn intensiever en moeilijker. Er wordt meer van de peuter verwacht. Het is een voorbereiding op de basisschool.

De peuters met een VVE indicatie komen vier ochtenden
Een ochtend is van 8:30 uur tot 11:30 uur.

In een peutergroep zitten maximaal 16 peuters.

Een peuter kan op de peuterspeelzaal beginnen als hij/zij 2 jaar is. Op de dag dat de peuter de leeftijd van 4 jaar bereikt verlaat hij/zij de peuterspeelzaal weer.

Bij bijzondere omstandigheden kan in overleg ook een latere datum worden afgesproken.

Een peutergroep wordt begeleid door 2 beroepskracht met minimaal een SPW-3 diploma of daaraan gelijkwaardig plus vaak ook nog 1 vrijwilliger. Alle beroepskrachten zijn VVE gecertificeerd. De VVE groepen worden begeleid door

twee beroepskrachten plus 1 vrijwilliger (beroepskracht -kind-ratio is 1 beroepskracht op 8 kinderen) De beroepskrachten werken samen met een vrijwilligster. Deze vrijwillige leidsters hebben geen specifieke opleiding nodig, ze kunnen wel deelnemen aan diverse trainingen en cursussen die worden aangeboden.

Een vrijwilliger is de helpende hand van de beroepskrachten. Deze laatste bepalen in samenspraak met de vrijwilliger de inhoud van de te verrichten activiteiten. Dat betreft alle activiteiten tijdens de speelzalen (met uitzondering van observeren) en bezigheden daarbuiten (b.v. werkvoorbereiding). De beroepskrachten zijn altijd eindverantwoordelijk hiervoor, en de vrijwilligers zijn niet aanwezig bij de gesprekken met de ouders over de ontwikkeling van de peuter.

De vrijwilligers hebben allen een vrijwilligersovereenkomst getekend waarin staat beschreven wat hun rol en bevoegdheden zijn en het in acht houden van geheimhouding bij het horen van gevoelige/vertrouwelijke informatie. Tevens dienen ook zij een geldig VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) te hebben.

Vier-ogen-principe bij peuterspeelzaal Enode

Volgens de wet moet de houder van een peuterspeelzaal de opvang zodanig organiseren dat de beroepskracht/ vrijwilliger de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent dat er continu iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren. Binnen peuterspeelzaal 't Dwersliggertje staat een leidster nooit alleen op de groep gedurende de speelzaltijden. Er zijn altijd twee of meer leidsters op de groep. Vanuit de binnenruimte kan direct toezicht gehouden worden op de buitenruimte en andersom, ook op de verschoonruimte/toiletruimte en hal kan direct toezicht worden gehouden. Zo kan iemand altijd direct gezien worden door een andere volwassene. Daarnaast zijn altijd meerdere volwassenen in het gebouw aanwezig, men loopt makkelijk bij elkaar binnen. Daarnaast zorgen we met elkaar voor een open aanspreekcultuur.

Signalen van (vermoedens) van kindermishandeling of huiselijk geweld worden altijd gemeld bij de directie, waarna er passende maatregelen worden genomen.

Peuters verlaten de groep alleen als er een activiteit buiten de groep is, te denken valt aan spelen in de gang, gymzaaltje of buiten, dit is altijd onder begeleiding van een leidster(s).

Achterwachting

De achterwachting houdt in dat zodra er slechts één beroepskracht/vrijwilliger in de peuterspeelzaal aanwezig is op het moment dat er kinderen aanwezig zijn in de peuterspeelzaal, er een volwassen achterwachting beschikbaar is, die in geval van calamiteiten binnen ambulance-aanrijtijden in de peuterspeelzaal aanwezig kan zijn. Binnen PSZ Enode staat nooit een leidster alleen op de groep, zijn er altijd minimaal twee leidsters op een groep aanwezig. Daarnaast kan er in het geval van een calamiteit altijd een beroep worden gedaan op de medewerkers van Kinderopvang Erica.

VVE-programma Startblokken

Wij werken op alle peuterspeelzalen met alle peuters volgens het VVE-programma Startblokken. VVE betekent Voor- en Vroegschoolse Educatie. Dit programma geeft de leidsters de mogelijkheid om de peuters te ondersteunen en hun talenten te ontwikkelen, met name door de taal (reken en -sociaal emotionele) vaardigheden te vergroten.

Door o.a. te werken vanuit de VVE methode, worden de kinderen voorbereid op de basisschool.

Het consultatiebureau bepaalt of een kind met een taal- of andere ontwikkelingsachterstand een VVE indicatie krijgt. Een indicatie geeft recht op extra ondersteuning bij dit VVE-programma en het bezoeken van de speelzaal op 4 dagdelen per week, waarvan 3^e en 4^e dagdeel gratis.

VVE is een opbrengstgerichte manier van werken die ertoe moet leiden dat doelgroepkinderen zonder achterstand kunnen beginnen aan groep 3 van het basisonderwijs. De op peuters (2,3- 4 jaar) gerichte voorschoolse educatie en de voor kleuters uit de eerste twee groepen van het basisonderwijs (4 tot en met 6 jaar) bestemde vroegschoolse educatie worden hiertoe op elkaar afgestemd, waardoor een doorgaande leer- ontwikkelingslijn ontstaat. Dit gebeurt middels de warme overdracht en het afstemmen van thema's, samen met de kinderopvang.

Doelstelling VVE

De hoofddoelstelling van VVE luidt:

- Het voorkomen van taalachterstand in groep 3 van het basisonderwijs zodat sprake kan zijn van een ononderbroken ontwikkelingslijn van het kind.

Regelgeving en toetsing VVE

Op VVE is de Wet OKE van toepassing. Aanvullend heeft de overheid kwaliteitseisen vastgelegd in het "besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie". Lokale regelgeving heeft de gemeente opgenomen in haar VVE beleidsnota. Toetsing vindt in Nuenen vooralsnog plaats door de GGD.

Mentorschap

Alle peuters die de peuterspeelzaal bezoeken hebben een eigen leidster als mentor. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van de mentor maakt dat belangrijke ontwikkelingsstappen en mogelijke achterstanden worden gevolgd en indien nodig tijdig worden gesignaleerd. Tijdens de intake worden ouders geïnformeerd wie de betreffende mentor gaat worden.

De taken van de mentor zijn:

- Het intensief volgen van de ontwikkeling van de peuter (natuurlijk samen met de andere leidsters en pedagoog)
- De mentor is de vaste contactpersoon en vraagbaak voor ouders. Bij de intake van de peuter op de speelzaal wordt de ouders verteld welke leidster van de groep de mentor is voor het kind.
- Er kan er overleg van de mentor met de ouders afgestemd worden hoe aan wensen en behoefte van de peuter tegemoet kan worden gekomen.
- De mentor is aanwezig bij gesprekken met ouders en pedagoog (indien er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van de peuter, ouders hebben hiervoor toestemming gegeven, zij ondertekenen hiervoor een formulier wat ze ontvangen tijdens de intake)
- De mentor draagt zorg voor het invullen van het overdrachtsformulier voor de basisschool.
- De mentor is aanwezig bij een warme overdracht naar de basisschool.
- De mentor vult indien nodig formulieren in van andere instanties.
- De mentor bespreekt in een gesprek 1 maal gedurende de periode dat de peuter de speelzalen bezoekt de ontwikkeling en het welbevinden van de peuter met de ouders. Bij signaleren van opvallend gedrag en / of specifieke ontwikkelingen zullen er meer gesprekken plaats vinden.
- Ouders kunnen zelf ook initiatief nemen tot een gesprek met de mentor.

Ondersteuning pedagoog

De leidsters worden ondersteund door een pedagoog. Zij bezoekt regelmatig de peuterspeelzaal om een goed contact te onderhouden met alle leidsters en om te zien hoe de groepen peuters functioneren. Bij eventuele problemen kunnen zowel de leidsters als de ouders bij haar terecht.

Observaties

Als leidsters zich zorgen maken over de ontwikkeling van een peuter dan overleggen ze hun zorgen eerst met hun collega's. Zien zij hetzelfde? Vervolgens gaat de leidster een gesprek aan met de ouder waarin zij aangeeft dat zij zich zorgen maakt over de ontwikkeling van de peuter. Zij kan dan ook het voorstel doen om de peuter te laten observeren door de pedagogisch begeleider. Gaat de ouder hier mee akkoord dan gaat de leidster naar de pedagoog. Samen bespreken zij de ontwikkeling van de peuter. De pedagoog gaat de peuter observeren en maakt hier een verslag van. Dit verslag wordt door de pedagoog besproken met de leidster en daarna samen met de ouder. Na deze gesprekken wordt een behandelingsplan opgesteld/afgesproken. Dit kan een doorverwijzing zijn voor bijvoorbeeld een algeheel ontwikkelingsonderzoek of een gehoortest of een overleg met de OKZ verpleegkundige.

Daarnaast observeert de pedagoog 4 keer de VVE kinderen gedurende de periode dat het kind de speelzaal bezoekt. Zij let op daarbij vooral op het vroegtijdig opsporen van achterstanden op het gebied van taal en sociale, emotionele vaardigheden.

Peuteroverdrachtformulier

De overgang van de peuterspeelzaal naar de basisschool is een grote stap. Hoe beter de overdracht en samenwerking met de basisschool, hoe gemakkelijker een peuter de stap van de peuterspeelzaal naar de basisschool kan maken. Om deze overgang prettig te maken, geven wij de ouders een peuteroverdrachtformulier mee als de peuter de peuterspeelzaal verlaat. Dit formulier wordt gebruikt door zowel de kinderdagverblijven als de peuterspeelzalen in Nuenen.

Twee maanden vóór de vierde verjaardag van het kind vullen de leidsters het formulier in. In dit overdrachtsformulier wordt beschreven hoe het kind zich op de peuterspeelzaal heeft ontwikkeld. Voelt het kind zich prettig in de groep? Zit het lekker in zijn vel? Wat vindt het kind leuk? Hoe is de ontwikkeling verlopen?

Dit formulier wordt aan de ouders meegegeven en daarna met hen besproken. Een week later wordt een kopie hiervan verstuurd aan de basisschool waar het kind naar toe zal gaan, tenzij de ouders hiertegen bezwaar maken. Dan wordt deze uiteraard niet verstuurd.

Op verzoek van school, de ouders of de peuterspeelzaal kan er daarna ook altijd nog een gesprek plaatsvinden met betrokkenen over de overgang van de speelzaal naar school.

Bij de VVE kinderen vindt er na het afsluitend gesprek met de ouders ook nog een 'warme' overdracht naar de basisschool plaats.

Bij een warme overdracht zal de leidster - samen met de pedagoog - het overdrachtformulier persoonlijk toelichten naar de ontvangende school.

HOE KAN EEN SPEELZAALOCHTEND OF -MIDDAG VERLOPEN?

Bij binnenkomst worden de peuters verwelkomd door de leidsters. De ouders of verzorgers brengen de kinderen naar binnen en kunnen even blijven als dat nodig is.

Om rust en continuïteit op de groep te bewaren starten we 09.00 uur met het programma. Mocht een peuter dan niet aanwezig zijn, zonder dat de leidsters daarvan op de hoogte zijn, dan neemt een leidster na een half uur hierover telefonisch contact op met de ouder/verzorger.

Dagritme

Tafels staan klaar met bijvoorbeeld puzzels, klei, montagemateriaal, leesboekjes waar de kinderen mee kunnen gaan spelen of zij kunnen zich uitleven op de glijbaan of in de zandbak.

Na het vrij spelen wordt er een activiteit aangeboden, bijvoorbeeld muziek, knutselen. Na deze activiteit mogen de peuters weer vrij spelen.

Om 10 uur wordt er gezamenlijk aan tafel zelf meegebracht fruit gegeten en krijgen de peuters een beker limonade. Daarna wordt er buiten gespeeld en alleen bij slecht weer wordt er binnen gespeeld.

Na het spelen ruimen de peuters samen met de leidsters het speelgoed op, daarna gaat iedereen in de kring.

In het kringetje worden spelletjes gedaan, liedjes gezongen, voorgelezen of een gesprekje gevoerd.

Aan het eind van de ochtend worden de kinderen weer opgehaald. Gezamenlijk worden de jassen aangetrokken. De leidsters maken met de ouders nog een praatje over het verloop van de ochtend/middag van hun peuter indien nodig.

Wanneer een ouder/ verzorger zelf zijn/haar peuter niet op kan halen:

Om allerlei redenen komt het weleens voor dat ouders/ verzorgers zelf niet in de gelegenheid zijn om hun peuter op te komen halen. Ouders/ verzorgers dienen van te voren aan te geven bij de betreffende leidster, wanneer hun peuter door iemand anders opgehaald zal worden. Binnen Stichting Kinderspeelzalen Nuenen, geldt de afspraak dat peuters niet meegegeven worden aan voor de leidsters onbekende personen. De leidsters zullen in dergelijke situaties altijd ter controle telefonisch contact opnemen met de ouder/verzorger.

Op de peuterspeelzaal wordt gewerkt met thema's. Een thema duurt ongeveer 6 tot 8 weken. Voor alle ontwikkelingsgebieden worden activiteiten bedacht die binnen dit thema vallen. Er wordt ontwikkelingsgericht gewerkt en er wordt uit gegaan van de ervaringen die een peuter al heeft.

De aangeboden activiteiten zijn bedoeld om de kinderen kennis te laten maken met allerlei materialen en hun fantasie daarbij te prikkelen. De activiteiten zijn onderdeel van het thema waar in die periode mee gewerkt wordt. De peuters worden gestimuleerd mee te doen, maar ze worden daartoe niet gedwongen.

Op de woensdagmorgen is het aanbieden van activiteiten en speelmateriaal gericht op de oudere peuter. De activiteiten zijn moeilijker en intensiever. Er wordt meer van de peuter verwacht. Het is een voorbereiding op de basisschool.

Een basisvoorwaarde voor een kind om zich optimaal te kunnen ontplooiën is zich veilig voelen.

Daarvoor is het van belang :

- Dat er aandacht is voor ieder kind
- Het kind te accepteren zoals het is
- Het kind serieus te nemen
- Het kind vertrouwen te geven
- Het kind duidelijkheid en structuur te bieden

Daarnaast is respect voor elkaar een belangrijk uitgangspunt. Dit geldt natuurlijk voor iedereen, dus voor leidsters, ouders en kinderen.

De peuterspeelzaal is een speelgelegenheid die de ontwikkeling van peuters stimuleert als aanvulling op de mogelijkheden die een peuter thuis heeft. Van belang hierbij is dat de eigen interesses en keuzes van een peuter worden gestimuleerd door de leidsters. Er is aandacht voor zelfredzaamheid (zelf handen wassen, zelf jas aantrekken) en zelfstandigheid. Zo leert de peuter vertrouwen te krijgen in zijn eigen kunnen en in de ander.

WAT HEEFT DE PEUTERSPEELZAAL TE BIEDEN?

De peuter, die bij ons in de speelzaal komt, krijgt uitstekende mogelijkheden om vrij en onbevangen te spelen en zijn eigen identiteit optimaal te ontplooiën:

*** In een geschikte spelomgeving.**

Wij hebben de beschikking over een ruimte met materialen die alle ontwikkelingsgebieden van de peuters kunnen stimuleren en ontwikkelen. Er zijn driewielers, een glijbaan, maar ook rustige hoeken, zoals de huishoek en de leeshoek. Ook hebben we een bouwhoek en een tafel waarop puzzels e.d. liggen.

*** Onder verantwoorde leiding.**

Alle groepen hebben 2 leidsters, met daarnaast vaak ook nog een vrijwilliger, bij een maximale bezetting van 16 kinderen .

Zij begeleiden de kinderen op een manier die aansluit bij de behoeftes van de peuter en volgen daarbij de ontwikkeling van het kind. Zij streven naar een positieve en stimulerende spelsfeer waarin een peuter zich veilig voelt en zich daardoor optimaal kan ontwikkelen.

*** Met op zijn leeftijd afgestemd speelmateriaal.**

Wij zoeken met zorg voor de peuterleeftijd geschikte speelmaterialen uit en vullen dit regelmatig aan.

*** Met leeftijdgenootjes.**

Het is van groot belang voor de sociale en emotionele ontwikkeling van de peuter dat hij in contact komt met leeftijdgenootjes. Peuters kunnen naar elkaar kijken en luisteren, naast elkaar of met elkaar spelen en leren onderhandelen.

***Wenbeleid**

In overleg met een leidster kan een ouder/verzorger een deel van de ochtend of middag op de speelzaal blijven als de peuter voor de eerste keer komt. Mocht een peuter moeilijk wennen, worden er specifieke afspraken met de ouder/verzorger gemaakt.

ouders

De contacten met de ouders zijn erg belangrijk. Het is voor ons vanzelfsprekend dat ouders en de speelzalen goed samenwerken, omdat zij beide verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van de peuter. Naast de contacten tijdens het halen en brengen van de peuters organiseren wij ook activiteiten hiervoor. Ook is een oudercommissie een gewenste optie.

Oudercommissie

De oudercommissie bestaat uit een groep ouders, die peuters hebben die een van onze speelzalen bezoeken.

Deze commissie heeft als belangrijkste taak het adviseren over zaken die worden genoemd in de Wet Kinderopvang. Zij heeft informatie- en adviesrecht over een aantal thema's m.b.t. het beleid van de Stichting Kinderspeelzalen Nuenen. Zij kunnen dus meedenken en ook advies geven over het beleid en de uitvoering daarvan op de speelzalen. Nog uitgebreide informatie hierover staat beschreven in het document over de oudercommissie op onze website.

Wij werven ouders voor de oudercommissie via de website, het inschrijfformulier, bij het intakegesprek, nieuwsbrieven en incidenteel bij mondelinge en telefonische contacten

Helaas is het ondanks allerlei inspanningen van ons niet gelukt om een oudercommissie op te starten.

Dat neemt niet weg dat ook zonder oudercommissie voor ouders dit zelfde recht op informatie en advies blijft bestaan.

De ouder kan hiervoor contact opnemen met de leidster, pedagoog of manager.

Activiteiten

Om de betrokkenheid van de ouders met de peuterspeelzaal te bevorderen organiseren wij activiteiten, zoals:

*** Intake**

Vóór de peuter voor het eerst komt, komt de ouder na afloop van de peuterspeelzaal tijd op bezoek.

De peuter kan dan al kennismaken met een leidster en de ruimte

*** Contact met OKZ**

Eenmaal per 6 weken komt een OKZ-verpleegkundige van de Zuidzorg een half uurtje op bezoek. Ouders kunnen haar dan aanspreken over allerlei zaken die met de ontwikkeling en/of opvoeding van hun peuter te maken hebben.

De data dat de OKZ verpleegkundige komt staan op het info-bord dat in de peuterspeelzaal hangt.

*** Thema avond**

Eenmaal per jaar is er een ouder/thema-avond, mits er voldoende belangstelling voor is.

*** Inloopochtend**

De zaterdag voor de speelzaal weer begint na de zomervakantie is er een inloopochtend. Ouders eventueel met familieleden kunnen dan een kijkje nemen op de speelzaal en de peuter kan vast weer even wennen.

*** Nieuwsbrief**

De leidsters van de groep maken een nieuwsbrief van de groep, hierin is te lezen welke thema en activiteiten op de groep aangeboden worden. Ook worden er leuke weetjes uitgewisseld.

Na elke vakantie worden de ouders het eerste dagdeel (ochtend of middag) uitgenodigd om een half uurtje koffie of thee te blijven drinken. Ouders kunnen dan zien hoe hun kind speelt en omgaat met andere kinderen. Ook kunnen ze ervaringen uitwisselen met andere ouders.

Een aantal keren per jaar worden er samen met de basisschool en kinderopvang activiteiten gedaan binnen het kindcentrum. Bijvoorbeeld tijdens feestdagen (pasen/kerst) en tijdens het grote gezamenlijke thema afgesloten door een kijkavond.

*** Verjaardag**

Als een peuter jarig wordt dit in de kring gevierd. Dit is meestal het laatste half uur van de ochtend/middag. De peuter krijgt een kroon op en er worden liedjes gezongen. Daarna mag de peuter uitdelen. Ouders/verzorgers worden gevraagd om het laatste deel van de ochtend erbij te zijn als de verjaardag van hun kind wordt gevierd.

*** Kerst/Pasen**

De peuterspeelzaal wordt ingericht naar het thema. Met kerst is er vaak een activiteit samen met de ouders.

*** Sinterklaas**

Rondom 5 december is er een sinterklaasviering per groep. Er komen geen sinterklaas of zwarte pieten. Voor iedere groep is er een gezamenlijk kado.

*** Carnaval**

Voor alle groepen is er een ochtend/middag dat de kinderen verkleed mogen komen. Als een peuter zich niet wil verkleden dan hoeft dat niet.

*** Voorleesontbijt**

De peuterspeelzaal doet mee met het landelijk voorleesontbijt. Er is meestal een gezamenlijke activiteit, georganiseerd in samenwerking met de bibliotheek en een pedagogisch medewerker van het Kinderdagverblijf.

In deze periode wordt het boek voorgelezen dat centraal staat.

De woensdaggroep neemt ook altijd deel aan de opening van de kinderboekenweek binnen de bredeschool en aan het nationale schoolontbijt.

*** Traktatie beleid**

Verjaardagen (diverse feestdagen) van de kinderen worden uitgebreid op de peuterspeelzaal gevierd, er mag dan natuurlijk getrakteerd worden.

Wij geven de voorkeur aan een gezonde traktatie, waar niet teveel suiker en vet in zit. Geef bij voorkeur geen snoep mee als traktatie, maar bijvoorbeeld iets hartigs, fruit, rozijntjes, popcorn, rijstwafels of soepstengel die leuk versierd is. Houd de traktatie klein omdat grote hoeveelheden de eetlust afremmen. De traktatie hoeft niet altijd eetbaar te zijn, voor tips kunt u terecht bij de leidsters.

Kijk voor suggesties: www.gezondtrakteren.nl , www.voedingscentrum.nl

SAMENWERKING KINDEROPVANG EN SCHOOL

Binnen Peuterspeelzaal Enode werken we nauw samen met de kinderopvang en de basisschool. We zijn daarbij regelmatig in overleg met de kinderopvang en de basisschool om gezamenlijk thema's te organiseren en uit te voeren.